



Tolsztoj etikája és regényei

„HALÁL, HOL A TE FULLÁNKOD?”

Javasolt feldolgozási idő: 60 perc

Tolsztoj *Ivan Iljics halála* című kisregényével kapcsolatban kapsz kérdéseket.

Válaszolj a saját szavaiddal vagy a műből vett idézetekkel! (A művet a linkre kattintva nyithatod meg.)

MEK, Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála

1. Hány fejezetből áll a történet elbeszélése?

2. Milyen típusú szerkezete van a műnek? Indokold a válaszodat!

3. Olvasd el a kisregény első fejezetét! Hogyan viszonyulnak az egyes szereplők Ivan Iljics halálához?



4. Mit fejez ki a halott arca az első fejezetben? Mit vetít előre ez az arc Ivan Iljics később elbeszélte történetéből?



5. Szerinted Ivan Iljicsnek az élete vagy inkább a halála volt tragikus? Indokold a válaszodat!

6. Mi volt Ivan Iljics foglalkozása? Milyen kapcsolatban áll ez a mű üzenetével?

7. A műben több szimbolikus motívum is van. Ilyen az óra motívuma. Ivan Iljics szenvedése közben például a lánya és az orvos is az óráját lesi. Az Ivan Iljics óraláncán lévő medalion felirata: respice finem („Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.” = Bármit teszel, figyelmesen tedd, és tartsd szemed előtt a végét.) Mi lehet az óra motívumának a jelentése?



8. Mit fejez ki a 3. fejezetben a „kis hágcsó” (létra) motívuma?

9. A mű 5. fejezetében Ivan Iljics nem áltatja tovább magát, beismeri önmaga előtt, hogy nem *„a vakbélről, nem a veséről van itt szó, hanem életről és... halálról”*. Milyen kérdések foglalkoztatják? Idézd a szövegből!

A 7. fejezetből idézek:

„Székeléséhez is külön berendezés kellett, és minden alkalom gyötrellem volt. Bántotta a tisztátalanság, az illetlenség, a szag és főként a tudat, hogy mindebben egy másik személynek is részt kell vennie.

Mégis, ebben a legkínosabb mozzanatban jelentkezett Ivan Iljics egyetlen vigasztalása. Ez pedig úgy történt, hogy az edényt utána mindig Geraszim hordta ki.

Geraszim, a felszolgáló inas, tiszta, makkegészséges, fiatal parasztleány volt, aki szépen meghízott a városi koszton. Örökké jókedvű, derűs volt az arca. Ivan Iljicsnek eleinte rosszul esett látni a mindig tisztán, orosz viseletbe öltözött fiatal férfit, amint ezt az utálatos munkát végzi.



Egyszer feltápászkodott az edényről, de nem volt ereje felhúzni a nadrágját; egy párnázott karosszékbe roskadt, és iszonyodva nézett le mezítelen, szörnyűségesen lefogyott combjára, melyen minden izom külön kirajzolódott.

Akkor bejött Geraszim erős, rugalmas léptekkel vastag csizmájában, kellemes kátrányszagot és a téli friss levegő üdeségét terjesztve maga körül, tiszta kendervászon kötényben, hófehér perkálingben, melynek ujját könyökig feltúrte izmos, fiatal karján; nem nézett Ivan Iljicsre és – nyilván, nehogy megbántsa vele a beteget – visszafojtotta az arcáról sugárzó életörömöt, úgy ment oda az edényhez. [...]

Mind meghalunk egyszer. Mért ne igyekeznék? – mondotta, s ezzel azt akarta kifejezni, hogy azért nem bánja a sok fáradságot, mert egy haldoklóért fáradozik, s azt reméli, hogy annak idején majd lesz, aki őérette is fáradozzék."

Milyennek látod Geraszimet?
